

Јавно предузеће „Водоканал“ Бечеј

**ИЗВЕШТАЈ О СТЕПЕНУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНИРАНИХ И РЕАЛИЗОВАНИХ
АКТИВНОСТИ ИЗ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА**

За период од 01.01. до 30.09.2023.године

Дел.број: 728

Бечеј, 31.10.2023.године

САДРЖАЈ

I ОСНОВНИ СТАТУСНИ ПОДАЦИ	2
II ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОСЛОВАЊА	4
1. Водоснабдевање у општини Бечеј.....	4
2. Погон за пречишћавање отпадних вода.....	4
3. Опис праћења планираних циљева и праћење ризика.....	5
3.1.Опис праћења планираних циљева.....	7
3.2.Праћење ризика.....	7
III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОБРАЗАЦА	8
1. БИЛАНС УСПЕХА.....	8
1.1.Пословни приходи	8
1.2.Финансијски приходи.....	8
1.3.Остали приходи.....	8
1.4.Пословни расходи.....	8
1.5.Финансијски расходи.....	8
1.6.Остали расходи.....	8
2. БИЛАНС СТАЊА.....	9
3. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ.....	11
4. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ.....	11
5. ДИНАМИКА ЗАПОСЛЕНИХ	12
6. РАСПОН ПЛАНИРАНИХ И ИСПЛАЋЕНИХ ЗАРАДА.....	12
7. СУБВЕНЦИЈЕ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА.....	12
8. СРЕДСТВА ЗА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	13
9. КРЕДИТНА ЗАДУЖЕНОСТ	13
10. ИЗВЕШТАЈ О ИНВЕСТИЦИЈАМА	14
11. ПОТРАЖИВАЊА, ОБАВЕЗЕ И СУДСКИ СПОРОВИ	15
IV ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И НАПОМЕНЕ	16

I ОСНОВНИ СТАТУСНИ ПОДАЦИ

Пословно име: Јавно предузеће „Водоканал“ Бечеј

Седиште: Данила Киша број 8а, 21220 Бечеј

Претежна делатност: Производња, дистрибуција воде, одвођење атмосферских вода, одвођење и пречишћавање отпадних вода

Матични број: 08069921

ПИБ: 101981142

Надлежно министарство: Министарство привреде, Сектор за контролу и надзор у области јавних предузећа

Делатности јавног предузећа/друштва капитала су:

На основу члана 11. Статута јавног предузећа „Водоканал“ Бечеј (дел.број 418, дана 21.04.2017.године), дефинисана је претежна делатност предузећа као сакупљање, пречишћавање и дистрибуција вода. Такође, на основу истог члана Статута, јавно предузеће обавља и следеће делатности:

- производња освежавајућих пића, минералне воде и остале флаширане воде;
- уклањање отпадних вода;
- скупљање отпада који није опасан;
- третман и одлагање отпада који није опасан;
- поновна употреба разврстаних материјала;
- санација, рекултивација и друге услуге у области управљања отпадом;
- изградња цевовода;
- изградња хидротехничких објеката;
- постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система;
- остали завршни радови;
- трговина на велико и мало осталим полупроизводима;
- трговина на велико отпацама и остацима;
- друмски превоз терета;
- услуге пресељења;
- складиштење;

- управљање економским субјектом;
- консултантске активности у вези с пословањем и осталим управљањем;
- инжењерске делатности и техничко саветовање;
- техничко испитивање и анализе;
- изнајмљивање и лизинг камиона;
- изнајмљивање и лизинг машина и опреме за грађевинарство.

Јавно предузеће може без уписа у регистар обављати и друге делатности за које испуњава прописане услове.

Са становишта извршења делатности, јавно предузеће је, на свом сајту www.vodokanal-becej.rs, обезбедило својим потрошачима Online сервис путем којег могу да пријаве стање водомера или квар на мрежи, да поднесу захтев за издавање рачуна у „пдф“ формату, да поднесу рекламацију, да прегледају актуелне правилнике или одлуке као и да добију адекватан образац с обзиром на врсту услуге коју захтевају од јавног предузећа. Са друге стране, потрошачима је обезбеђена и могућност онлајн гласања кроз две анкете, од којих се једна односи на оцену квалитета услуге коју пружа јавно предузеће а друга на степен задовољства услугама Online сервиса. Увидом у резултате анкетирања¹, уочава се већи степен задовољства потрошача при коришћењу услуга Online сервиса.

Годишњи/трогодишњи програм пословања:

Програм пословања јавног предузећа „Водоканал“ Бечеј са финансијским планом за 2023.годину усвојен је одлуком Надзорног одбора јавног предузећа, деловодни број 869 од дана 27.12.2022.године. Скупштина општине Бечеј је на дати Програм пословања дала сагласност Решењем број I 023-145/2022 од дана 30.12.2022.године. Прва измена Програма пословања са финансијским планом за 2023.годину усвојена је одлуком Надзорног одбора јавног предузећа, деловодни број 554 од дана 28.07.2023.године. Скупштина општине Бечеј је на дате измене Програма пословања за 2023.годину дала сагласност Решењем број I 023-51/2023 од дана 25.10.2023.године. Наиме, извршена је измена инвестиционог плана на основу налога о инспекцијом надзору Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај, дел.број 202 и 203 од 25.04.2023.године односно извршена је измена кадровског плана и плана зарада на основу закључка Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, број 1112-5495/2023 од 28.06.2023.године.

¹ Резултати анкета су јавно доступни на сајту јавног предузећа, www.vodokanal-becej.rs.

II ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОСЛОВАЊА

1. Водоснабдевање у општини Бечеј

До краја трећег квартала 2023.године у **Бечеју** произведено је 2.156.415 м³ воде. Испоручена вода је физичко-хемијски са 99,6% и микробиолошки са 98,9% задовољавала параметре Правилника о хигијенској исправности воде за пиће. Расположена количина воде која се добија са 22 бунара износи око 94-95 лит/сек што задовољава потребе становништва. Због атрофије бунара континуално опада издашност истих. У јуну месецу пуштени су у рад ново избушени бунари Б/0-3 и Б/0-4. Такође, неопходна је и санација објекта и опреме црпне станице због њихове дотрајалости.

Насеље **Бачко Петрово Село** се снабдева водом из 2 „бела“ бунара са новог изворишта и са 1 артешког бунара (VZ-9) који је само у летњем периоду у функцији. До краја трећег квартала 2023.године произведено је 284.034 м³ воде. Тренутно, расположива количина воде задовољава потрошњу у зимском периоду. У јуну месецу је одрађена ревитализација бунара Б-1, ради заустављања пада издашности. Највећи проблем је неизграђеност магистралних цевовода што се манифестује са проблемима слабијег притиска у појединим деловима мреже при већој потрошњи воде. Физичко-хемијски састав воде је још увек незадовољавајући док је микробиолошка исправност воде на нивоу од 77,8% према Правилнику о квалитету воде за пиће.

Насеље **Бачко Градиште** се снабдева водом из три „бела“ бунара. Расположена количина воде задовољава тренутне потребе становништва. До краја трећег квартала 2023.године произведено је 204.918 м³ воде. Микробиолошка исправност воде је на нивоу од 77,8% али је физичко-хемијски састав на граници критеријума по Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће. Ради стабилнијег водоснабдевања и заустављања пада издашности бунара Б-3 у јулу месецу је извршена ревитализација истог.

Насеље **Радичевић** се снабдева водом из два бунара која наизменично раде, по пола месеца. До краја трећег квартала 2023.године произведено је 56.773 м³ воде. Расположена количина воде задовољава тренутне потребе становништва. Физичко-хемијски састав воде је још увек незадовољавајући али је микробиолошка исправност воде постигнута на нивоу од 77,8%.

Насеље **Милешево** се снабдева са три „бела“ бунара од којих је Б-1 главни бунар јер даје 95% од испоручене воде, бунар Б-2 ради само при већој потрошњи док се бунар Б-3 укључује само ако дође до квара на бунару Б-1. До краја трећег квартала 2023.године произведено је 54.539 м³ воде. Расположена количина воде задовољава тренутне потребе становништва. Физичко-хемијски састав воде је још увек незадовољавајући док је микробиолошка исправност воде остварена на нивоу од 82,4%. Крајем маја месеца одрађена је ревитализација бунара Б-1 због наглог пада издашности.

Насеље **Пољанице** се снабдева водом са једног „белог“ бунара. До краја трећег квартала 2023.године произведено је 13.190 м³ воде. Расположена количина воде задовољава

тренутне потребе становништва. Физичко-хемијски састав воде је још увек незадовољавајући док је микробиолошка исправност воде остварена на нивоу од 88,9%.

2. Погон за пречишћавање отпадних вода

Укупна количина испуштене отпадне воде (са атмосферским водама) на Погону за пречишћавање отпадних вода, у извештајном периоду од 01.01.2023.године до 30.09.2023.године, **износи 782.290 м³.**

У првом и другом кварталу вршена су **узорковања испуштене воде** и то укупно девет, и то испуштене количине отпадне воде на дан узорковања:

- дана 13.01.2023.године, износе 2.854 м³,
- дана 17.02.2023.године, износе 3.737 м³,
- дана 13.03.2023.године износе 5.491 м³,
- дана 10.04.2023.године износе 3.361 м³,
- дана 22.05.2023.године износе 3.233 м³,
- дана 27.06.2023.године износе 3.083 м³,
- дана 21.07.2023.године износе 3.643 м³,
- дана 04.08.2023.године износе 1.860 м³ и
- дана 29.09.2023.године износе 1.972 м³.

У посматраном извештајном периоду а услед временских непогода и грмљавина дошло је до испада црпне станице у улици 11.Новембар, у улици Хове Фриђеша и на углу улица Хуњади Јаноша и Пролетерске при чему су се користиле услуге добављача „Електро Лив“ из Бечеја. Такође, рађена је и дефектажа и замена ЦПУ јединице на главној црпној станици у Бечеју као и репарација и сервисирање FLYGT муљне потопне пумпе. Што се тиче обнове функционалности пумпи, у јулу месецу, извршена је набавка нове потапајуће пумпе за отпадну воду од добављача „Мерис“ доо из Новог Београда.

3. Опис праћења планираних циљева и праћење ризика

Табела број 1. Процена праћења планираних циљева и ризика

Циљ	Индикатор	Планирани индикатор	Реализација за период 01.01.-30.09.2023	Верификација
Повећање обима производње воде	Капацитет изворишта (л/с)	100	94-95	Мерење произведених количина
Смањење губитака воде	Процент губитака (%)	60	58	Утврђивање разлика произведених и испоручених количина

Рационално коришћење расположивих ресурса воде од стране корисника	Смањење прекомерне потрошње (м3)	12.000	27.538	Евиденција о потрошњи воде
Обезбеђивање потребних количина расположивих резерви у производњи воде	Процент резервних капацитета воде (%)	5	2	Мерење укупног бунарског капацитета на изворишту
Унапређивање прецизности мерења и фактурисања испоручених количина воде	Број уграђених водомера "д" класе (ком)	800	349	Евиденција о типу уграђених водомера
Смањење броја корисника без водомера	Број корисника без водомера (ком)	600	2645	Евиденција о броју уграђених водомера
Утврђивање егзактних показатеља хидрауличких услова у мрежи и тачан положај мреже	Процент унете трасе у ГИС (%)	70	70	Евиденција водоводне мреже у ГИС-у
Стварање услова за повећање броја корисника канализационе мреже	Изграђена дужина канализационе мреже (км)	75	55	Евиденција мреже за прикупљање и одвођење отпадних вода
Достизање одрживог развоја система уз поштовање принципа заштите околине	Просечан доток отпадне воде на ППОВ (л/с)	45	30	Евиденција улазних количина на мерачу протока у ППОВ
Перманентно побољшање квалитета и квантитета пружања услуга	Просечна старост возила (год)	12	18	Евиденција возног парка и радних машина
Обезбеђивање финансијских средстава за несметано функционисање предузећа	Процент наплате (%)	80	72	Евиденција наплате потраживања

3.1.Опис праћења планираних циљева

Са становишта **капацитета изворишта**, у посматраном извештајном периоду, од планских 100 л/с, остварено је 94-95 л/с што задовољава потребе становништва, пре свега, захваљујући ревитализацији бунара која зауставља пад издашности бунара и обезбеђује додатне количине воде. Код утврђених разлика између произведених и испоручених количина воде, може се утврдити **процент губитка воде** у висини од 58% што је у оквирима планиране величине. Даље, увидом у **евиденцију о потрошње воде**, констатује се да је у извештајном периоду фактурисана испорука воде на име блок тарифе у количини од 27.538 м3 што је ван оквира планиране вредности али позитивно утиче на финансијски положај јавног предузећа јер се може очекивати већи прилив средстава. Код **унапређивања прецизности мерења и фактурисања испоручених количина воде**, јавно предузеће је остварило 37% планског индикатора будући да је уграђено 349 водомера „д“ класе. Са друге стране, на основу евиденције о броју уграђених водомера, констатује се да још увек постоји **значајан број корисника који немају водомер** и то највећи проблем се констатује у Бачком Петровом Селу. Такође, са становишта **несметаног функционисања пословања јавног предузећа**, још увек није остварена планска вредност индикатора у погледу процента наплате. Што се тиче побољшања квалитета и квантитета пружања услуга, даје се напомена да је **неопходно водити рачуна о просечној старости возила** која, у посматраном кварталу, је још увек већа од планиране вредности индикатора.

Код осталих индикатора не постоје значајнија одступања у посматраном извештајном периоду.

3.2.Праћење ризика

Најзначајнији ризици, са становишта пословања јавног предузећа, су свакако они који се тичу саме производње воде, на једној страни, а на другој страни, они који се тичу реализације финансијског плана. Наиме, реч је о ризику од загађења сирове воде, ризику од немогућности измирења обавеза према добављачима и ризику застарелости потраживања.

У посматраном извештајном периоду није дошло до значајније реализације ризичног догађаја али свакако даје се напомена да на месечном нивоу треба пратити вероватноћу и утицај односно **укупан ефекат свих идентификованих ризика**, а посебно са становишта немогућности измирења обавеза према добављачима и застарелости потраживања које имају изузетан утицај на крајњи финансијски резултат.

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОБРАЗАЦА

1. БИЛАНС УСПЕХА

Биланс успеха показује остварене приходе и расходе јавног предузећа у посматраном обрачунском периоду, односно у периоду 01.01.2023.године – 30.09.2023.године.

1.1.Пословни приходи

Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту су, као најзначајнија група прихода за пословање, у периоду јануар-септембар 2023.године, остварени са 88% планираног износа. *Остали пословни приходи* остварени су са 87% а односе се на оприходовани део употребе основних средстава у текућој години која су набављена средствима из локалних односно покрајинских извора (у складу са МРС 20-Државно давање и обелодањивање државне помоћи). На овај начин пословни приходи су **остварени са 88% у односу на планске вредности**, без значајнијих одступања али са напоменом да су исти за 5% већи у односу на пословне приходе који су остварени у периоду јануар-септембар 2022.године.

1.2.Финансијски приходи

Приходи од камата су најзначајнији финансијски приходи. На овој позицији односно на позицији укупних финансијских прихода реализоване вредности **остварене су са 129% у односу на планске вредности** а што даје позитиван утицај на пословања јавног предузећа са становишта финансирања пословне активности.

1.3.Остали приходи

Структуру осталих прихода, у извештајном периоду, највећим делом чине приход од *наплаћене штете од осигуравајуће куће и приход од услуге наплате осигурања* те су исти укупно **остварени са 70% у односу на планске вредности**.

1.4.Пословни расходи

У овој групи расхода, која обухвата *трошкове материјала, трошкове горива и енергије, трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, трошкове производних услуга, трошкове амортизације, трошкове дугорочних резервисања и нематеријалне трошкове*, није било значајнијих одступања, а што је утицало на остварење **87% пословних расхода у односу на планске вредности**, за период јануар-септембар 2023.године.

1.5.Финансијски расходи

Расходи камата имају највећи проценат учешћа у укупним финансијским расходима те су дати расходи који се највећим делом односе на реализацију камате по плану отплате финансијског лизинга за три возила, за период јануар-септембар 2023.године, **реализовани са 69% планске вредности**.

1.6.Остали расходи

Остали расходи су **остварени са 86% у односу на планске вредности**. На овом становишту битно је напоменути да, из ове групе расхода, значајан утицај на пословање јавног предузећа имају *трошкови директног отписа застарелих потраживања од купаца* који

настају на основу образложеног предлога Комисије за рекламације односно одлуке директора јавног предузећа као и судске одлуке у парничним предметима, по приговору извршног дужника у поступцима извршења те су дати трошкови за првих 9 месеци остварени са 86% у односу на планске вредности и о истом и њиховој реализацији треба посебно водити рачуна у наредном периоду пословања.

Јавно предузеће је у периоду јануар-септембар 2023.године остварило **позитиван бруто финансијски резултат од 5.742 хиљаде динара**. Он је последица чињенице да је јавно предузеће, поред остварења добитка из активности финансирања у висини од 6.370 хиљада динара, као разлику између финансијских прихода и финансијских расхода, и ванредног добитка, као разлику између осталих прихода и осталих расхода, у висини од 212 хиљада динара, остварило незнатан пословни губитак, као разлику између пословних прихода и пословних расхода, у висини од 802 хиљаде динара .

Генерално, јавно предузеће је у посматраном периоду, поред остварења значајних прихода од услуга на име одржавања атмосферске канализације, у складу са уговором о финансирању комуналне инфраструктуре, број 63 од 02.02.2023.године, и на име одржавања опреме за дезинфекцију воде у Бечеју, Бачком Градишту и Милешеву, у складу са уговором о финансирању комуналне инфраструктуре, број 422 од 05.06.2023.године, остварило и значајне финансијске приходе на име камата. Али, и поред оствареног, напомиње се чињеница да јавно предузеће још увек оперише са неекономском ценом за 1 м3 воде а која би требало да дугорочно обезбеди да је динамика раста пословних прихода већа од динамике раста пословних расхода.

2. БИЛАНС СТАЊА

Биланс стања показује стање имовине, обавеза и капитала на тачно одређени дан, односно на последњи дан извештајног квартала, 30.09.2023.године.

У посматраном извештајном периоду, од 01.01.2023.године до 30.09.2023.године, **планско стање активе остварено је са 101%** и износи 542.880 хиљада динара. **Стање сталне имовине** је остварено у висини од 98% планираног стања и у овој групи билансних позиција нема значајнијих одступања. Позиција **одложена пореска средства**² односи се на разлику између садашње вредности основних средстава по пореској амортизацији и садашње вредности основних средстава по књиговодственој амортизацији и код исте планске

² У складу са међународним рачуноводственим стандардима, признају се одложена пореска средства/обавезе а у вези постизања хомогености биланса стања. Наиме, финансијски резултат из биланса успеха се уноси у биланс стања као остварени бруто добитак или бруто губитак. Пре уношења исти се коригује за износ пореза на добитак који је утврђен у складу са правилима која важе за састављање пореског биланса. Дакле, одложена пореска средства/обавезе по основу основних (сталних) средстава су у ствари одложени порези који настају као разлика између обрачунате рачуноводствене амортизације и пореске амортизације те се, у складу са пореским прописима, за потребе обрачуна опорезиве добити, као крајњи циљ састављања биланса, рачуноводствена амортизације не признаје док се пореска амортизација признаје и одузима се а све у складу са следећом формулом: Опорезива добит=бруто добит+рачуноводствена амортизација-пореска амортизација.

вредности су остварене са 100%. **Код обртне имовине**, планско стање је остварено са 120%. У овој групи билансних позиција значајније одступање се бележи **на позицији АОП-а 0038** „Потраживања на основу продаје“ која су остварена са 134% од планираног стања али да је као таква за 11% већа у односу на износ потраживања који је остварен у 2022.години, за исти период, те исто представља потенцијални ризик о чијој реализацији треба посебно водити рачуна у наредном периоду пословања будући да ефекти спровођених мера наплате потраживања не прате планирани темпо при чему је и даље константан најмањи проценат наплате код потраживања на име поднетих тужби. Даље, **на позицији АОП-а 0045** „Остала потраживања“ уочено одступање се највише односи на потраживања за камату која су у посматраном извештајном периоду за 51% већа у односу на ниво датих потраживања за исти период у 2022.години а што је последица, опет, недовољног степена наплате потраживања код трошкова извршног поступка. У оквиру структуре обртне имовине и даље **доминира учешће билансне позиције „Потраживања од продаје“ у односу на учешће билансне позиције „Залихе“**. На позицији АОП-а 0031 „Залихе“ остварено је 9.839 хиљада динара што је 11% од укупног стања обртне имовине док на позицији АОП-а 0038 „Потраживања на основу продаје“ остварено је 66.016 хиљада динара што је 71% од укупног стања обртне имовине.

На позицији капитала планско стање је остварено са 101%. Овде је битно истаћи, да је на **позицији АОП-а 0412 „Губитак“** исказан кумулативни губитак, у висини од 121.491 хиљада динара а што је значајно јер само постојање односно увећање кумулативног губитка у билансу стања умањује капитал јавног предузећа. Насупрот датим информацијама, позитивност у пословању јавног предузећа огледа се у чињеници да је јавно предузеће на крају 2022.године остварило позитивни нето финансијски резултат у висини од 3,3 милиона динара те да је такво пословање настављено и у првом, другом и трећем кварталу 2023.године будући да је остварен укупан позитивни бруто финансијски резултат у висини од 5,7 милиона динара. Дати добитак свакако ће допринети смањењу кумулативног губитка. Генерално, праћење стања капитала треба узети са резервом док се не спроведу ефекти процене имовине и капитала као и док се не заврши процедура уписа права јавне својине у корист општине Бечеј. **На позицији дугорочна резервисања и дугорочне обавезе**, планско стање остварено је са 70%. У групи ових рачуна нема значајнијих одступања. **Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе** износе 47.553 хиљада динара што је 152% планске вредности. Наиме, **на позицији АОП-а 0445 „Обавезе према добављачима“** остварено значајно одступање од нивоа планираних вредности што је директна последица недовољне ликвидности јавног предузећа, са једне стране, и даљег раста оперативних трошкова, пре свега трошкова електричне енергије, са друге стране. Али ако се сагледа да се, од укупних обавеза према добављачима, 50% обавеза односи на обавезе за радове на изградњи бунара које су измирене у 4.кварталу и да се 4% обавеза налази у судском поступку за који се очекује да ће бити решен до краја текуће године, онда би реално стање обавеза према добављачима износило око 17,6 милиона динара што јесте у оквиру планираног износа за посматрани квартал. Што се тиче стања на позицији АОП-а 0430 „Дугорочни одложени приходи и примљене донације“ утврђено стање износи 283.756 хиљада динара а што је 96% од планираног стања дате билансне позиције.

Као и актива, и пасива износи 542.880 хиљада динара што је 101% планске вредности.

3. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Извештај о токовима готовине представља основни извор информација о приливу и одливу готовине у одређеном временском интервалу. Зависно од тога које активности јавног предузећа доприносе приливу односно одливу новца, анализирају се:

- 1.токови готовине из пословних активности,
- 2.токови готовине из инвестиционих активности, и
- 3.токови готовине из финансијских активности.

Нето прилив готовине из пословне активности износи 16.735 хиљада динара а што износи 26% планске вредности. Са становишта анализе овог податка, може се закључити да је јавно предузеће остварило 72% планираног прилива готовине из пословних активности односно 97% планираног одлива готовине из пословне активности. Наиме, уочава се значајна мала реализација на **позицији АОП-а 3005** „Остали приливи из редовног пословања“, као последица мањег прилива средстава из буџета Оснивача будући да се нису испунили сви услови за реализацију одређених инвестиционих пројеката. Таква ситуација је утицала на реализацију на **позицији АОП-а 3025** „Куповина нематеријалне имовине, некретнине, постројења, опреме и биолошких средстава“, односно **нето одлив готовине из инвестиционих активности** износи 8.883 хиљада динара а што износи 14% планске вредности. **Нето одлив готовине из активности финансирања** износи 1.318 хиљада динара односно 85% планске вредности и односи се на обавезе по основу набавке теретног возила за дежурну службу односно набавке мини багера, набавке теретног возила односно камиона са киперском надоградњом, као и набавке путничког возила преко финансијског лизинга.

Поређењем укупних прилива са укупним одливима готовине у периоду јануар-септембар 2023.године констатује се **нето прилив готовине у висини од 6.534 хиљада динара**. Када се остварени нето прилив готовине примени на стање готовине на почетку обрачунског периода добија се стање готовине на дан 30.09.2023.године у висини од 9.339 хиљада динара, а што одговара билансној позицији АОП-а 057 „Готовински еквиваленти и готовина“ у билансу стања. Дакле, **укупан нето новчани ток, на дан 30.09.2023.године, у односу на планске вредности, остварен је са 70%.**

4. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

Образац број 2 „Трошкови запослених“ веома је значајан за пословање јавног предузећа јер **трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода** заузимају доминантно учешће у укупним трошковима а што у посматраном кварталном периоду износи 47%. Трошкови зарада, у нето и бруто износу, остварени су **у оквиру планираних вредности, са 95%.** У датој групи трошкова не постоје значајнија одступања што је доказ **рационалног пословања јавног предузећа у оквиру политике зарада и запошљавања.** Реализација кадровског плана, са остварењем од 100%, броји 58 радника од којих је 57 радника запослено на неодређено време а 1 радник, директор, је изабрано и постављено лице на период од 4 године. Надзорни одбор се састоји од 3 члана а укупна висина исплаћених накнада износи 1.180 хиљада динара. У складу са ценом карте локалног

превозника извршена је исплата накнаде за превоз запослених на посао и са посла у висини од 84% планираног износа. У посматраном кварталу исплаћена је и јубиларна награда за б радника који су остварили по 10 година радног стажа, појединачно. На позицији „Помоћ радника и породици радника“ исплаћена је солидарна помоћ за лечење и набавку лекова запосленог, у складу са Правилником о ближим условима остваривања права и начину исплате солидарне помоћи, у висини од 450 хиљада динара. На позицији „Остале накнаде трошкова запосленима и осталим физичким лицима“ приказана је исплата накнаде за пријем радника преко Агенције за привремено запошљавање, у складу са Законом о агенцијском запошљавању (“Сл.Гласник РС“, број 86/2019) а у висини од 107% планираног износа³. У посматраном кварталу јавно предузеће није имало издатке на име службеног пута, отпремнине за одлазак у пензију и издатке на име стручног усавршавања.

5. ДИНАМИКА ЗАПОСЛЕНИХ

У посматраном извештајном периоду, од јануара до септембра 2023.године, у **кадровском плану није дошло до промена** у односу број запослених на дан 31.03.2023.године. Наиме, у јавном предузећу је на дан **31.03.2023.године било запослено 58 радника** и то 57 радника на неодређено време, док је 1 радник запослен као изабрано и постављено лице на период од 4 године. Даље, пресеком стања на дан **30.06.2023.године утврђен је исти број запослених радника**.

На овај начин, кадровски план је **остварен са 100%**.

6. РАСПОН ПЛАНИРАНИХ И ИСПЛАЋЕНИХ ЗАРАДА

У обрасцу 4 приказан је распон зарада **на основу утврђених коефицијената а према уговорима о раду**. Планирани распон између највише и најниже појединачне зараде **код запослених** износи 2,02 код бруто 1 зараде односно 1,98 код нето зараде док је дати а реализовани распон утврђен на нивоу од 2,18 код бруто 1 зараде односно 2,13 код нето зараде.

Планирани распон између највише и најниже појединачне зараде **код пословодства** износи 1,27 код бруто 1 зараде односно 1,27 код нето зараде док је дати а реализовани распон утврђен на нивоу од 1,02 код бруто 1 зараде односно 1,02 код нето зараде.

Дакле, приказани распони зарада, у бруто 1 и нето износу, као и просечне зараде, у складу су са планираним величинама односно у **посматраном извештајном периоду није било значајнијих одступања**.

7. СУБВЕНЦИЈЕ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА

У посматраном извештајном периоду, јавно предузеће је **остварило пренос средстава из буџета општине Бечеј** на име одржавања комуналне инфраструктуре и на име инвестиције

³ Преусмеравање средстава број 7 – у оквиру групе рачуна 52.

за изградњу бунара Б-0/3 и Б-0/4 у Бечеју, у укупној висини од 14.632 хиљаде динара а што чини 44% планираног. Наиме, у току другог квартала извршено је и фактурисање услуге на име одржавања опреме за дезинфекцију воде, на основу потписаног уговора између Оснивача и јавног предузећа односно у току трећег квартала требована су из буџета Оснивача на име извршених радова на изградњи бунара Б-0/3 и Б-0/4 у Бечеју те се у четвртом кварталу очекује и прилив датих средстава.

8. СРЕДСТВА ЗА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Из обрасца број 6 „Средства за посебне намене“ уочава се да јавно предузеће није планирало средства за спонзорства, донације и хуманитарне активности. Наиме, одлука о коришћењу **средстава за спонзорства, донације, хуманитарне и спортске активности** може да се доносе на основу целисходности поднетог захтева, као и расположивих средстава за ове намене, поштујући предвиђене износе по кварталима. Међутим, како у билансу јавног предузећа и даље оперише категорија кумулативног губитка односно како је општи став Надзорног одбора јавног предузећа да се нето добит расподељује на покриће претходно наведеног губитка, **могућност давања средстава** на име спонзорства, донација и хуманитарних активности у 2023. години **је искључена**.

Са друге стране, у оквиру позиције „**Репрезентација**“ планирана средства су трошена за набавку освежења (сок, кафа и сл.) а што је, у висини од 198 хиљада динара, у оквиру планираног износа за период јануар-септембар 2023. године, док су средства са позиције „**Реклама и пропаганда**“ предвиђена за набавку рекламног материјала за запослене (календари, хемијске оловке и сл.), као и за оглашавање путем локалних медијских кућа и портала Службених гласила РС и база прописа, и иста су трошена, у висини од 323 хиљаде динара. Генерално, средства за посебне намене су **трошена у оквирима планираних износа**, у посматраном извештајном периоду.

9. КРЕДИТНА ЗАДУЖЕНОСТ

Јавно предузеће **нема дугорочних кредита** за инвестиције **нити је планирало да се кредитно задужи у 2023. години** због чега се у Програму пословања за 2023. годину **наводе само подаци у вези финансијског лизинга**.

Наиме, топ менаџмент јавног предузећа је донео одлуку да се у 2018. години користи услуга финансијског лизинга за набавку теретног возила – мини багер. Набавка **ровокопача - мини багера** је неопходна због повећаног обима послова како на радовима за прикључење објеката на водоводну и канализациону мрежу, тако и због све више потребних интервенција које јавно предузеће налази на тржишту, а то су углавном различите врсте земљаних и хидротехничких радова. Ове услуге према трећим лицима јавном предузећу представљају додатне приходе, без којих, због неекономичне цене воде и цене одвођења и пречишћавања отпадних вода, не би могао да послује у позитивном билансу. Како је возило набављено на лизинг на период од 51 месец, планом отплате пројектује се динамика плаћања, у првом и другом кварталу, од 320.870,89 динара на име главнице и 3.272,12

динара на име камате, чиме је и завршена исплата набавке датог возила преко финансијског лизинга.

Такође, топ менаџмент јавног предузећа донео је одлуку да се у 2019.години користи услуга финансијског лизинга за набавку теретног возила – камион кипер. Наиме, набавка **новог камиона са киперском надоградњом** је неопходна због повећаног обима послова како на радовима за прикључење објеката на водоводну и канализациону мрежу, тако и због све више потребних интервенција које јавно предузеће налази на тржишту а то су углавном различите врсте земљаних и хидротехничких радова. Како је возило набављено на лизинг на период од 48 месеци, планом отплате пројектује се динамика плаћања, у првом, другом и трећем кварталу, од 813.298,81 динара на име главнице и 30.208,17 динара на име камате.

Са друге стране, топ менаџмент јавног предузећа је донео одлуку да се током 2021.године изврши **набавка путничког возила** – Шкода фабиа, користећи услугу финансијског лизинга. Путничко возило, за службу за инвестиције и развој, службу читавања и наплате, као и службу набавке, је било потребно набавити због застарелог возила који се претходно користило приликом теренског рада тј које се предвиђало за расходовање. Како је возило набављено на лизинг на период од 48 месеци, планом отплате пројектује се динамика плаћања, у првом и другом кварталу, од 183.775,55 динара на име главнице и 15.599,18 динара на име камате.

У периоду јануар-септембар 2023.године, плаћања на име финансијског лизинга су се **вршила према уговореним плановима отплате.**

10. ИЗВЕШТАЈ О ИНВЕСТИЦИЈАМА

У посматраном извештајном периоду, **динамика реализације инвестиционог плана јавног предузећа се одвијала на следећи начин:**

-код инвестиције под редним бројем 1 – **„Изградња бунара Б-0/3 и Б-0/4 у Бечеју“** спроведен је и окончан поступак јавне набавке у складу са Законом о јавним набавкама („Сл.Гласник РС“ број 91/2019) закључивањем уговора на износ од 26.772.956,00 динара без ПДВ-а (инвестиција је у току) те је у извештајном периоду, од јануара до септембра, примљен авансни рачун у висини од 8.032 хиљаде динара и исплаћен из средстава обезбеђених у буџету Оснивача односно примљена је и окончана ситуација и висини од 18.541 хиљада динара која ће се, такође, исплатити из буџета Оснивача,

-код инвестиције под редним бројем 9 – **„Ревитализација бунара“** извршена је ревитализација 4 бунара и то једног бунара у Бечеју и 3 бунара у насељеним местима,

-код инвестиције под редним бројем 19 – **„Пумпа за отпадну воду“** извршена је набавка исте у висини од 288 хиљада динара, из сопствених средстава, и

-код инвестиције под редним бројем 24 – **„Фреквентни регулатори за бунаре“** извршена је набавка дела планиране количине регулатора у висини од 182 хиљаде динара, из сопствених средстава.

Наиме, у обрасцу 10 приказани су износи који су плаћени по основу истављених фактура или склопљених уговора а што чини **39% планираног износа**, у посматраном извештајном периоду. Даље, у посматраном извештајном периоду дошло је до промене у инвестиционом плану будући да је, кроз прву измену Програма пословања за 2023.годину, код инвестиције под редним бројем 26 – „Пројекат примењених хидрогеолошких истраживања, годишњи извештај о резултатима геолошких истраживања и завршни извештај о резултатима геолошких истраживања на изворишту у Бечеју“ измењен износ набавке са 250 на 460 хиљада динара односно да је додата нова инвестиција под редним бројем 30 – „Пројекат примењених хидрогеолошких истраживања, годишњи извештај о резултатима геолошких истраживања и завршни извештај о резултатима геолошких истраживања на изворишту у Бачком Градишту“ чија је вредност 440 хиљада динара.

11. ПОТРАЖИВАЊА, ОБАВЕЗЕ И СУДСКИ СПОРОВИ

Укупна потраживања на дан 30.09.2023.године износе 126 милиона динара, обухватајући потраживања од правних лица за воду и камату, потраживања од физичких лица за воду и камату, потраживања за услуге према трећим лицима као и потраживања од физичких и правних лица по основу утужења. Увидом у структуру датог потраживања, највећи износ средстава се потражује од физичких лица. Такође, са становишта ликвидности, битно је констатовати да је 57% укупног потраживања старије од 12 месеци.

Укупне обавезе на дан 30.09.2023.године износе 37,7 милиона динара, обухватајући тиме обавезе према добављачима за текуће одржавање и обавезе према добављачима за основна средства. Увидом у структуру датих обавеза у посматраном извештајном периоду, 47% укупних обавеза се односе на обавезе према добављачима за текуће одржавање а што је као податак изразито битно са становишта уредног функционисања целокупног система водоснабдевања у општини Бечеј, док се 53% укупних обавеза односе на неизмирене обавезе према добављачима за основна средства а која ће, заправо, бити измирена у четвртном кварталу.

Што се тиче судских спорова, у посматраном периоду од 01.01.2023.године до 30.09.2023.године, **нису се покретали нови спорови**. Са друге стране, од укупно активних спорова, два су изричито значајна за пословање јавног предузећа и то:

1. Спор између "Еко воде" доо Бечеј (тузилац) и ЈП "Водоканал" Бечеј (тужени)-тужба поднета 2014.године, донета другостепена одлука, потврђен прекид поступка, и

2. Спор између ЈП "Водоканал" Бечеј (тузилац) и ЈП "Топлана" Бечеј (тужени)-тужба поднета 2021.године, активан спор, потписан споразум о усаглашавању пословних књига (дел.број 147/22 од 25.01.2022.године) којим је регулисана динамика измирења дуговања.

IV ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И НАПОМЕНЕ

Јавно предузеће је у периоду јануар-септембар 2023.године остварило **позитиван бруто финансијски резултат од 5.742 хиљаде динара**. Он је последица чињенице да је јавно предузеће, поред остварења добитка из активности финансирања у висини од 6.370 хиљада динара, као разлику између финансијских прихода и финансијских расхода, и ванредног добитка, као разлику између осталих прихода и осталих расхода, у висини од 212 хиљада динара, остварило незнатан пословни губитак, као разлику између пословних прихода и пословних расхода, у висини од 802 хиљаде динара.

Генерално, јавно предузеће је у посматраном периоду, поред остварења значајних прихода од услуга на име одржавања атмосферске канализације, у складу са уговором о финансирању комуналне инфраструктуре, број 63 од 02.02.2023.године, и на име одржавања опреме за дезинфекцију воде у Бечеју, Бачком Градишту и Милешеву, у складу са уговором о финансирању комуналне инфраструктуре, број 422 од 05.06.2023.године, остварило и значајне финансијске приходе на име камата. Али, и поред оствареног, напомиње се чињеница да јавно предузеће још увек оперише са неекономском ценом за 1 м3 воде а која би требало да дугорочно обезбеди да је динамика раста пословних прихода већа од динамике раста пословних расхода.

Напомена: Како су пословни приходи, као најважнија група прихода, мањи од планираног износа за 12%, неопходно је да јавно предузеће, поред континуитета у спровођењу политике рационализације трошкова, и даље ради на **унапређењу система водоснабдевања**, као и да **интензивира политику мера за повећање степена наплате потраживања**, сходно описаним мерама у Правилнику о критеријумима и мерама наплате и отписа доспелих а ненаплаћених потраживања као и могућности наплате потраживања преко извршитеља а што би допринело повећању прихода на контима групе 685 – Приходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха.

Са становишта **кадровске политике**, по кадровском плану предвиђено је да на дан 30.09.2023.године у јавном предузећу има 58 запослених радника док је и заиста запослено 58 радника, што чини **100% кадровског плана**, при чему је 57 радника запослено је на неодређено време док је један радник постављен је као именовано и изабрано лице на период од 4 године.

Напомена: Са становишта делатности коју обавља, и даље је неопходно **анализирати старосну и квалификациону структуру и пратити динамику одлива радника** у циљу одржавања континуитета у функционисању система водоснабдевања у општини Бечеј. Такође, неопходно је **наставити са процедуром за добијање сагласности од Министарства финансија за попуњавање радних места** на неодређено време а која су заиста неопходна за несметано извршавање основне делатности јавног предузећа. Битно је напоменути и да су ригорозне мере за политику запошљавања у јавном сектору олакшане могућношћу запошљавања радника у складу са чланом 27к., став 1., Закона о буџетском

систему ("Сл.Гланик РС" број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020 и 118/2021) а на основу чега је и остварен прилив радника у првом кварталу.

На пољу **инвестиционог плана** утврђена је **реална динамика реализације инвестиција**, у складу са динамиком реализације извођења радова, односно у складу са поштовањем процедура спровођења поступака јавних набавки и уопште у складу са расположивим новчаним средствима јавног предузећа.

Генерално, за период од **2015.године до 2022.године у буџету општине Бечеј је обезбеђено 379.898 хиљада динара за 28 капиталних инвестиција**. Од обезбеђених средстава, јавно предузеће је реализовало 323.850 хиљада динара кроз уговоре о јавним набавкама при чему је 156.830 хиљада динара (49%) уложено у водоводну мрежу, 97.887 хиљада динара (30%) уложено у канализациону мрежу односно 69.133 хиљада динара (21%) у набавку опреме. Оваква динамика реализације средњорочног инвестиционог плана била је полазна основа у постављању инвестиционог плана и за 2023.годину са становишта инвестиционо-капиталног развоја система водоснабдевања у општини Бечеј.

Наиме, 2023.година је за јавно предузеће плански инвестиционо-развојна година будући да се средњорочни инвестициони план јавног предузећа састоји се из 30 инвестиционих улагања, укупне вредности од 751.780 хиљада динара, од чега је планирано да се 5% инвестиција финансира из сопствених средстава, 1% из буџета Општине Бечеј, односно да се 94% инвестиција финансира из туђих извора финансирања.

Напомена: Већи степен реализације инвестиционог плана захтева, поред благовременог повлачења средстава из буџета локалне самоуправе по одобреним конкурсима те обезбеђења довољно сопствених новчаних средстава, и проактиван приступ у даљем прикупљању средстава за реализацију неопходних инвестиција, стога ће се и даље **спроводити активности на припреми пројеката за учествовање на конкурсима, на покрајинском, републичком и међународном нивоу.**

Генерално, са становишта степена усклађености планираних и реализованих активности из програма пословања јавног предузећа „Водоканал“ Бечеј, за извештајни период од 01.01.2023.године до 30.09.2023.године, у табели број 2 даје се **процена остварења планираних рацио индикатора.**

Табела број 2. Процена остварења индикатора пословања

Р.број	Индикатор ⁴	План 2023	Квартал	Квартал	Квартал	Квартал
			Вредност Q1	Вредност Q2	Вредност Q3	Вредност Q4
1	Укупан капитал	203.767	206.771	208.659	208.782	

⁴ Вредност индикатора под редним бројем 1, 2, 3, 4, 5, 6, 13, 17 и 19 дата је у хиљадама динара.

2	Укупна имовина	588.741	525.081	526.392	542.880	
3	Пословни приход	215.828	47.928	96.247	143.936	
4	Пословни расходи	222.993	46.470	94.938	144.738	
5	Пословни резултати	-7.165	+1.458	+1.309	-802	
6	Нето резултат	+1.090	+ 3.731	+5.619	+5.742	
7	Број запослених на дан	59	59	58	58	
8	Просечна нето зарада	73.390	67.955	70.228	70.272	
9	Инвестиције	257.590	8.032	8.320	29.658	
10	ЕБИТДА	15.435	6.979	11.906	13.857	
11	РОА	0,2	1,0	1,0	1,0	
12	РОЕ	1,0	2,0	3,0	3,0	
13	Оперативни ток готовине	103.857	15.580	15.163	16.735	
14	Дуг/Капитал	189	154	153	160	
15	Ликвидност	271,88	331,00	327,00	197,00	
16	Процент зараде од прилива готовине	46%	24%	44%	43%	
17	Кредитна задуженост без гаранција	493	1.646	1.205	493	
18	Кредитна задуженост са гаранцијама	0	0	0	0	
19	Укупна кредитна задуженост	493	1.646	1.205	493	

Анализом вредности датих индикатора може се констатовани да се **не постоје материјално значајна одступања** сем у случају вредности пословног и нето резултата јер је у посматраном извештајном периоду **остварен незнатан негативан пословни резултат у односу на планирано односно позитиван нето резултат** као последица чињенице да су укупни приходи већи од укупних расхода, захваљујући првенствено значајној реализацији прихода од услуга. Са друге стране, вредност датих индикатора, под утицајем остварења нето добити, позитивно је утицала и на вредност индикатора РОА који мери стопу приноса средстава односно на вредност индикатора РОЕ који мери стопу приноса капитала.

Директор ЈП „Водоканал“ Бечеј
 Зоран Грбић, дипл. инж. пољопривреде



Датум: 31.10.2023.године